

Լոռու մարզի զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների վերլուծություն

Գոհար Եղյան

DOI: <https://doi.org/10.58726/27382915-2023.1-427>

Հանգուցային բառեր. *հյուրընկալության ոլորտ, տեղավորման օբյեկտներ, վրանային հանգիստ, տրանսպորտային ծառայություններ*

Զբոսաշրջային ենթակառուցվածքը զբոսաշրջության կազմակերպման և սպասարկման, զբոսաշրջային ինդուստրիայի բնականոն գործունեության ապահովման համար անհրաժեշտ բոլոր տարրերի (կառույցներ, ցանցեր, համակարգեր և այլն) ամբողջությունն է:

Բնականաբար, որքան արդիական են ենթակառուցվածքները, այնքան ավելի հարմարավետ է զբոսաշրջիկն իրեն զգում ճանապարհորդության ընթացքում՝ ակտիվորեն օգտվելով հյուրանոցային տնտեսության և սննդի օբյեկտներից, կապի և հաղորդակցության արդի միջոցներից, ինչպես նաև սպասարկման ոլորտի բոլոր այն ծառայություններից, որոնք մատուցվում են տվյալ երկրում կամ տարածաշրջանում՝ ըստ պահանջարկի:

Հողվածն արդիական է, քանզի զբոսաշրջությունն այսօր Լոռու մարզի տնտեսական զարգացման գրավականներից է, ուստի անհրաժեշտ է առաջնահերթ ուսումնասիրել և գնահատել զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների ներկայիս վիճակը, զարգացվածության և հագեցվածության աստիճանը, օգտագործման հնարավորությունները:

Նպատակը և խնդիրները. ուսումնասիրել և բացահայտել զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների զարգացմանը խոչընդոտող գործոնները, վեր հանել հիմնախնդիրները, տալ լուծման ուղիներ և գործնական առաջարկություններ ներկայացնել համապատասխան մարմիններին:

Բնականաբար, Լոռու մարզում զբոսաշրջության զարգացման համար կարևոր նախապայման է զբոսաշրջային ամբողջական ենթակառուցվածքների առկայությունը: Ամբողջական ենթակառուցվածքներն իրենց մեջ ներառում են հյուրանոցների և տեղավորման այլ օբյեկտների, տրանսպորտային միջոցների, սննդի, առողջարանային, հանգստի, ժամանցի օբյեկտների, զբոսաշրջային օպերատորների և գործակալությունների գործունեությունն իրականացնող, ինչպես նաև գիղ-էքսկուրսավարների, էքսկուրսավար-թարգմանիչների և այլ ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունները:

Լոռու մարզում կան բոլոր անհրաժեշտ նախադրյալներն ու ռեսուրսները մարզում զբոսաշրջության զարգացման համար: Այն աչքի է ընկնում այցեքարտ հանդիսացող ինքնատիպ բնաշխարհով և պատմամշակութային

հարուստ ռեսուրսներով, որոնք զբոսաշրջային գրավչության հսկայական ներուժ ունեն: Մակայն անբավարար լուսաբանման և ենթակառուցվածքների թույլ զարգացվածության պատճառով երկար տարիներ մնացել է որպես զբոսաշրջային պասսիվ գոտի:

Վերջին տասնամյակում ինչպես ՀՀ-ում, այնպես էլ Լոռու մարզում, զբոսաշրջիկների ավելացող թվաքանակը խոսում է զբոսաշրջության աճող տեմպերի մասին, ինչին մեծապես նպաստել է նաև այդ ընթացքում զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների զարգացումը:

ԼՄ զարգացման ծրագրերի և վերլուծության բաժնի աջակցությամբ կատարվել է զբոսաշրջային ենթակառուցվածքային առաջնային տարրեր համարվող հյուրընկալության, հանրային սննդի կետերի, տրանսպորտային տնտեսության և զվարճանքի օբյեկտների արդի վիճակի ուսումնասիրություն և վերլուծություն:

Հյուրընկալության տնտեսությունը. զբոսաշրջության զարգացման համակարգում հյուրընկալությունը համարվում է կարևոր կառուցվածքային բաղադրիչներից մեկը: Հյուրանոցների արդյունավետ գործունեությունը որոշիչ է զբոսաշրջության զարգացման համար:

Լոռու մարզում հյուրընկալության օբյեկտների շարքին են դասվում հյուրանոցները, մոթելները, հյուրատները, հանգստյան տները, առողջարանները, մասնագիտացված ճամբարները, պանսիոնները, զբոսաշրջային, մանկապատանեկան և ճամբարային բնակատեղիները, զբոսաշրջային տները:

Մարզում ներկայումս գործում են մոտ 234 հյուրանոցային տնտեսություններ, որոնց շնորհիվ Լոռին կարող է գիշերակացով օրական ապահովել 3383-ից ավելի զբոսաշրջիկ (տե՛ս աղյուսակ 1):

Աղյուսակ 1

Լոռու մարզի հյուրանոցային տնտեսությունը (ըստ Լոռու մարզի ՁՄՎ բաժնի՝ 2022 թ. ներկայացրած պաշտոնական տվյալների)

Տեսակը	Քանակը	Մենյակների թիվը	Ննջատեղերի թիվը
Հյուրանոց	23	272	690
Հյուրատուն	167(9 բի ենդ բի)	461	1084
Հանգստյան տուն	29	496	1178
Վրանային (քեմպինգ, գլեմփինգ)	14	75	186
Առողջարան	1	120	245
Ընդամենը	234	1424	3383

Ըստ 2022 թ. ԼՄԶԾՎ բաժնի ներկայացրած տվյալների՝ զբոսաշրջային ակտիվ կիսամյակում (մարտից օգոստոս ամիսների 184 օրերում) մարզի հյուրանոցային տնտեսությունները կարող են գիշերակացով ապահովել ավելի քան 622472 զբոսաշրջիկի:

Իհարկե, այս տվյալները և դրանցով գնահատելը ամբողջական չեն, քանի որ ոչ բոլոր հյուրանոցային տնտեսություններն են պատասխանել հարցումներին (օրինակ, մարզի 23 հյուրանոցից հարցմանը պատասխանել են 21-ը): Մյուս կողմից էլ՝ զբոսաշրջիկների մի մասը գերադասում է գիշերել հարազատների, ընկերների կամ վարձակալած տներում:

Լոռու մարզում գործող հյուրանոցները հիմնականում գտնվում են բարձր վիճակում, սակայն հյուրընկալվողների համար խնդիր են բարձր գները:

Ինչպես մյուս մարզերում, Լոռիում նույնպես հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտները մասնավոր տնտեսվարող սուբյեկտներ են, այսինքն՝ ձեռներեցներն իրենք են որոշում հյուրանոցային սակագները, որոնք շատ բարձր են:

Լոռու մարզի հյուրընկալման ինդուստրիայի հիմնախնդիրներից է հյուրանոցների մեծ մասի մոտ գովազդի և տուրօպերատորների հետ համագործակցության անբավարարությունը: Եզակիներից է Թուֆենկյան հյուրանոցային համալիրի՝ մարզում միակ չորս աստղանի Ավան-Չորագետի մասնաճյուղը, որն առաջատարն է թե՛ ննջատեղերի թվով՝ 110, թե՛ համացանցում իր ներկայացվածությամբ, թե՛ մատուցած ծառայությունների բազմազանությամբ և թե՛ զբաղվածության մեծ մասնաբաժնով: Այսպես, ըստ մեր կողմից կատարած հարցումների, եթե զբոսաշրջային պասսիվ սեզոնին հյուրանոցն ունենում է միջինը 20 % զբաղվածություն, ապա ակտիվ սեզոնին այն գերազանցում է ավելի քան 60 %-ը: Հյուրանոցին առավելություն են տալիս Դեբեդ գետի և շրջակայքի հրաշագեղ բնությունը, ձեռագործ զարդարանքներով ձևավորված հարմարավետ և նրբաճաշակ սենյակները, ռեստորանում մատուցվող տեղական մթերքներով պատրաստվող ազգային համեղ ուտեստները, բարձրակարգ սպասարկումը, ինչպես նաև ծառայությունների վաղ-օրոք ամրագրման ցանցերին ինտեգրվածությունը:

Ներկայումս հյուրանոցներին լուրջ մրցակից են հյուրատները՝ տնային պայմաններին ավելի մոտ իրենց կենսապայմաններով: Ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ վերջին տարիներին զբոսաշրջիկները գերադասում են հանգրվանել հյուրատներում (գիշերակացով հանգստի մեկնած զբոսաշրջիկների մոտ 1/3-ը [2]), որտեղ նրանք վայելում են բացարձակապես տեղական թարմ և որակյալ մթերքից պատրաստվող հայկական ազգային գյուղական ուտեստները և ջերմ ընտանեկան միջավայրը: Հարցումները փաստում են, որ զբոսաշրջիկները հիմնականում գոհ են հյուրատներում մա-

տուցվող սննդից, սպասարկման որակից, շենքային պայմաններից և սենյակների հարմարություններից: Սակայն, նրանց բացարձակ մեծամասնության համոզմամբ, խնդիր են հյուրատների բարձր գները և ժամանցի հնարավորությունների բացակայությունը [2]:

Հյուրատների թվաքանակով աչքի է ընկնում հատկապես Թումանյանի ենթաշրջանը, մասնավորապես՝ Դսեղի, Օձունի, Հաղպատի և Սանահինի համայնքները, որտեղ կենտրոնացած է ենթաշրջանի հյուրատների 80 %-ը (65 հյուրատնից՝ 52-ը) (ըստ Լոռու մարզի ԶԾՎ բաժնի՝ 2022 թ. ներկայացրած պաշտոնական տվյալների): Հյուրատների մեծ կենտրոնացումն այստեղ մեկնաբանվում է զբոսաշրջային մեծ հոսքերով, ինչը պայմանավորված է գեղատեսիլ բնությամբ և մեծ թվով պատմամշակութային կոթողների առկայությամբ:

Հյուրանոցների նման հյուրատների մեծ մասը ևս լիարժեք չի ներկայացված համացանցում, այդ իսկ պատճառով շատ քիչ տեղեկատվություն կա մարզի հյուրատներում տրամադրվող ծառայությունների տեսակների և որակի վերաբերյալ: Այսինքն՝ մարզում գործող հյուրատները ևս ունեն իրենց զբոսաշրջային արտադրանքը ճիշտ ներկայացնելու և ՀՀ զբոսաշրջային ոլորտում ճանաչելի դառնալու խնդիր [2]:

Ըստ ԼՍ զարգացման ծրագրերի և վերլուծության բաժնի՝ հյուրատնային տնտեսությունների սպասարկման որակի և առհասարակ զբոսաշրջությանը հարող ոլորտների զարգացմանն ուղղված բազմաթիվ ծրագրեր են իրականացվում Գերմանական զարգացման գործակալության և Եվրամիության ջանքերով, ինչը կյուծի համայնքային ենթակառուցվածքների խնդիրները, որոնք դեռևս բազմաթիվ են՝ սկսած անանցանելի ճանապարհներից մինչև կոյուղու բացակայություն [2]:

Մարզում գնալով մեծ տարածում է գտնում վրանային հանգիստը՝ (քեմփինգ) հատկապես Ստեփանավանում, Ալավերդիում, Դսեղում (ՏՈւԿ), Հաղպատում (ԿԱՆՉԱՔԱՐ ՔԵՄՓՁՈՆԸ) և այլուր, ինչպես նաև գլեմփինգը (նույն վրանային հանգիստը, բայց հյուրանոցային մակարդակի սպասարկմամբ)՝ Վանաձորում (բուսաբանական այգու տարածքում), Շահումյան համայնքում, Դսեղում, Վահագնաձորում և այլուր:

Լոռու մարզը, շնորհիվ իր բնական և մարդածին ռեկրեացիոն բազմաթիվ ռեսուրսների, նպաստավոր տարածաշրջան է առողջարանային զբոսաշրջության զարգացման համար: Այդ գործում իր անգնահատելի տեղն ու դերն ունեն Վանաձորի «Հայաստան» առողջարանը՝ 120 սենյակով և 245 ննջատեղով, POTTERY HOUSE ARMENIA կավաբուծության կենտրոնը՝ Սանահինում, մեղվաբուծության կենտրոնը՝ Ալավերդիում:

Մարզում ներքին զբոսաշրջիկների թվաքանակի ավելացման արդյուն-

քում վերագործարկվել են մի շարք հանգստյան տներ, հանգստյան գոտիներ, պանսիոններ, ճամբարներ՝ Ստեփանավանում, Գյուլագարակում, Օձունում, Վահագնաձորում, Շահումյանում և այլուր (թվով 29, որից 22-ը՝ միայն Ստեփանավանի ենթաշրջանում, ինչը մեկնաբանվում է բարենպաստ բնակլիմայական պայմաններով):

Հասարակական սննդի ենթակառուցվածքները: Գաղտնիք չէ, որ ազգային խոհանոցը ժողովրդի յուրօրինակ այցեքարտն է, և զբոսաշրջիկները սնունդը համարում են հյուրընկալող երկրի ժողովրդի մշակույթին և ավանդույթներին ծանոթանալու միջոց:

Սննդի կազմակերպման առումով ևս Լոռու մարզում ավելացել է հանրային սննդի՝ ռեստորանների, բարերի, սրճարանների, արագ սննդի կետերի, սննդի այլ օբյեկտների քանակը, բարձրացել է նրանցում մատուցվող ծառայությունների որակը:

Լոռու մարզում գործում են 130 սննդի օբյեկտներ, այդ թվում՝ 45 ռեստորան (որից 21-ը՝ մարզկենտրոն Վանաձորում և նրա շրջակայքում), 39 արագ սննդի կետեր, 21 սրճարան, 25 ճաշարան և սննդի այլ օբյեկտներ (ըստ Լոռու մարզի ԶԾՎ բաժնի՝ 2022 թ. ներկայացրած պաշտոնական տվյալների), որոնք, հիմնականում պահպանելով ազգային խոհանոցի ավանդույթները, վերաթարմացնելով հին ու մոռացված ուտելիքները, զբոսաշրջիկներին առավելապես առաջարկում են հետաքրքիր ու համեղ ազգային ավանդական կերակրատեսակների լայն ընտրանի՝ դրանով նաև զարկ տալով գաստրոնոմիական զբոսաշրջության զարգացմանը:

Ըստ ՏԶՀ Կենտրոնի հարցումների արդյունքի՝ զբոսաշրջիկները հիմնականում գոհ են մնում մատուցվող սննդի որակից, սակայն այստեղ ևս խնդիր է գների բարձր մակարդակը:

Տրանսպորտային տնտեսությունը: Տրանսպորտը նույնպես զբոսաշրջության ծառայությունների կարևոր ենթակառուցվածքներից է, քանի որ ապահովում է զբոսաշրջիկների տեղաշարժն ըստ նպատակի:

ՀՀ Լոռու մարզի մրցակցային առավելությունն են դեպի Վրաստան տանող երկու միջպետական՝ Մ6 Վանաձոր-Ալավերդի-Վրաստանի սահման և Մ3 Վանաձոր-Ստեփանավան-Տաշիր-Վրաստանի սահման ավտոճանապարհները և մարզի տարածքով անցնող Հայաստանը Վրաստանին կապող երկաթգիծը [2]:

Լոռու մարզի տրանսպորտային ենթակառուցվածքը ներառում է 891,1 կմ երկարությամբ ավտոմոբիլային ճանապարհներ, այդ թվում՝ 218,9 կմ՝ միջպետական, 264,3 կմ՝ հանրապետական, 407,9 կմ՝ մարզային (տեղական) նշանակության [3]:

Երկար տարիներ ինչպես ՀՀ-ում, այնպես էլ Լոռու մարզում ավտո-

պարկը հիմնականում հնացած էր, իսկ ճանապարհները՝ խիստ անմխիթար վիճակում: Հարկ է նշել, որ վերջին շրջանում այս բնագավառում ևս զարգացման միտում է նկատվում. վերանորոգվում են ճանապարհները, ստեղծվում են ավտոմեքենաների վարձույթի ծառայություններ, որոնք իրենց պատկանող շարժակազմը համալրում են բարձրակարգ ավտոմեքենաներով, միկրոավտոբուսներով և զբոսաշրջային ավտոբուսներով՝ կահավորված որակյալ սպասարկման համար անհրաժեշտ հարմարություններով [1]:

Սակայն այս ոլորտում ևս կան բացեր: Թեպետ Վանաձոր քաղաքից Լոռու մարզի գյուղեր և քաղաքներ տանող տրանսպորտն աշխատում է բավականին լավ, սակայն դեռևս անբարեկարգ են մնում տեղական՝ միջհամայնքային ճանապարհները, ինչը դժգոհությունների տեղիք է տալիս ինչպես տեղի բնակիչների, այնպես էլ պատմամշակութային կոթողներ (որոնք առավելապես գյուղական համայնքներում են) այցելողների և հատկապես վերջին տարիներին մեծ մասսայականություն ստացող գյուղական զբոսաշրջիկների շրջանում: Բոլոր համայնքներում հիմնախնդիր է նաև ներհամայնքային ճանապարհների լուսավորության հարցը:

Հանգստի և զվարճության ենթակառուցվածքները: Մարզում այս բնագավառում ևս նկատվում է առաջխաղացում: Զբոսաշրջիկների ժամանցն ապահովելու, սուր զգացողություններ, դրական հույզեր և անմոռանալի տպավորություններ ապահովելու համար ստեղծվում են զվարճության օբյեկտներ, կազմակերպվում տարբեր միջոցառումներ:

Զվարճությունների արդյունաբերությունում ընդգրկված են ինչպես այցելություններ թանգարաններ (Հովհ. Թումանյանի տուն-թանգարան, Ստ. Զորյանի տուն-թանգարան), պատկերասրահներ, պատմամշակութային վայրեր, այնպես էլ հետաքրքիր ժամանցների մասնակցություն՝ ժամանցային կենտրոններում և մեծ հետաքրքրություն առաջացնող օբյեկտներում: Դրանց շարքին են դասվում ՏՈՒԿ-ը (Դսեղ), Գեղագիտության ազգային կենտրոնը (Վանաձոր), վարպետ Բոգդանի արվեստանոցը (Վանաձոր), կավի տունը (Մանահին), Կժեր գեղարվեստի սրահը (Վանաձոր), Հեքիաթի տունը (Փամբակ), Զարնի-Պարնի (Հաղպատ), Մենձ Էրի քարայրը (Ալավերդի) և այլն: Կազմակերպվում են մեծ հետաքրքրություն ներկայացնող տարբեր միջոցառումներ և ավանդական փառատոներ («Լոռվա ձմեռ» մարզատնահանդեսը, «Բերքի տոն», «Խորովածի փառատոն», «Ծաղկի տոն», Վարդավառի արարողություն և այլն), ցուցահանդեսներ և այլն:

Այս ամենով հանդերձ՝ ըստ Լոռու ՏՀՀ Կենտրոնի կատարած հետազոտությունների, Լոռու մարզում չկան հետաքրքիր ժամանցի վայրեր հատկապես երեկոյան ժամերին: Մասնավորապես՝ մարզկենտրոն Վանաձորում չկան հետաքրքիր, գեղեցիկ, երիտասարդական ժամանցի վայրեր, կենտրոն-

ներ: Այգիները աղտոտված են, և առաջարկվող ոչ մի ծառայություն չկա զբոսայգիներում, այցելուները երեկոյան ժամերին չգիտեն ուր այցելել, ինչով զբաղվել, այդ իսկ պատճառով երկար չեն մնում հյուրաստներում, հյուրանոցներում, միջինը՝ 3-5 օր [2]:

Այսպիսով, ամփոփելով վերը շարադրածը, կարող ենք միանշանակ շեշտել, որ Լոռու մարզն ունի լուրջ հեռանկարներ զբոսաշրջության զարգացման առումով: Իր աշխարհագրական դիրքով, բնակլիմայական պայմաններով, յուրահատուկ ռելիեֆով, մարդկային ռեսուրսներով և պատմամշակութային հուշարձանների հարուստ ժառանգությամբ իրատեսական հնարավորություններ ունի դառնալու Հայաստանի և տարածաշրջանի զբոսաշրջության կենտրոններից մեկը:

Ուստի մարզի տնտեսական զարգացման գերակա խնդիրներից է վերականգնել, պահպանել և բարձրացնել մարզի զբոսաշրջային հետաքրքրությունը, զբոսաշրջային ոլորտում իրականացնել նոր հեռանկարային ծրագրեր, որոնք կներառվեն մարզի տնտեսության զարգացման ռազմավարության մեջ:

Լոռու մարզում զբոսաշրջության կայուն զարգացման և հայկական զբոսաշրջային արտադրանքի որակի շարունակական ապահովման համար անհրաժեշտ է ձևավորել և զարգացնել ոլորտը սպասարկող ենթակառուցվածքներ՝ միջպետական նշանակության ավտոմայրուղիներ, դեպի զբոսաշրջային գրավչության օբյեկտներ տանող բարեկարգ ավտոճանապարհներ, զբոսաշրջային երթուղիներ և դրանց ապահովում սանիտարական պայմաններով, մատչելի հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտներ, մինևույն ժամանակ՝ բարձրակարգ հյուրանոցներ, դրանց ինտեգրում համաշխարհային համապատասխան ցանցերին, զբոսաշրջային կլաստերների ձևավորում և զարգացում [1]:

Զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների զարգացման համար մարզում լուրջ ներդրումներ են հարկավոր: Թեպետ վերջին տարիներին զգալի տեղաշարժեր կան այդ ուղղությամբ՝ բարեկարգվել են ավտոճանապարհներ, կառուցվել են նոր հյուրանոցներ, սննդի օբյեկտներ, շատ մասնավոր տներ վերածվել են հյուրաստների, սակայն այդ ամենը դեռևս բավարար չեն զբոսաշրջիկների բարձրակարգ սպասարկման համար:

Զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների անբավարարության ցուցանիշներ են նաև համացանցում հյուրանոցային տնտեսությունների վերաբերյալ ոչ լիարժեք և բարձր որակի տեղեկատվության, զբոսաշրջային վայրերի մասին պատմող գովազդի, տեսարժան վայրեր տանող ճանապարհային ցուցանակների բացակայությունը: Բացառությամբ մի քանի հանրահայտ տեսարժան վայրերի՝ բացահայտված և քարտեզագրված չեն մարզի զբոսաշրջային

նշանակության օբյեկտները: Զբոսաշրջային համալսարանի Բարձրագույն համար հարկավոր է քարտեզագրել Լոռու մարզի գեղեցիկ վայրերը և ակտիվացնել այնտեղ առաջարկվող ծառայությունների մասին գովազդը:

Անհրաժեշտություն է զբոսաշրջային վայրերում ավտոկայանատեղերի, հանրային սանհանգույցների, հուշանվերների խանութների, տեղեկատվական տաղավարների կառուցումը, աղբամանների տեղադրումը, սանիտարական պայմանների բարելավումը և պահպանումը:

Մարզում զբոսաշրջության և ենթակառուցվածքների զարգացման կարևոր խթան կարող է հանդիսանալ Փամբակի լեռնաշղթայի հյուսիսային լանջերի վրա զբոսաշրջային-լեռնադահուկային համալիրի ստեղծումը, ինչպես նաև Մայմեխ լեռան ստորոտում ճոպանուղու կառուցումն իր անհրաժեշտ ենթակառուցվածքներով (հյուրանոցներ, ավտոկայանատեղեր, դահուկների վարձույթի կայաններ, ռեստորան, սրճարան և սպասարկման ոլորտի այլ կառույցներ): Վերջինս կլինի համալիր կառույց և խթան կհանդիսանա Վանաձոր համայնքի տնտեսական զարգացման գործում, ինչի հետևանքով նոր աշխատատեղեր կստեղծվեն ոչ միայն ճոպանուղու շահագործման և հետագա սպասարկման համար, այլ նաև հյուրանոցային և սպասարկման այլ ոլորտներում:

Մարզում զբոսաշրջության զարգացման հեռանկարները լիարժեքորեն կյանքի կկոչվեն միայն ենթակառուցվածքային ցանցի՝ տրանսպորտի, կապի, հյուրանոցների համակարգերի, տեղաբաշխման ու սպասարկման այլ օբյեկտների կատարելագործման դեպքում:

DOI: <https://doi.org/10.58726/27382915-2023.1-427>

Գրականություն

1. Զբոսաշրջության մրցունակությունը և զարգացման ուղղությունները Հայաստանի Հանրապետությունում, ներհամալսարանական գիտական դրամաշնորհային հետազոտություն, Երևան, «ՏՆՏԵՍԱԳԵՏ» հրատ., 2014:
2. Լոռու մարզում զբոսաշրջության զարգացման հնարավորությունների հետազոտություն, Լոռու տուրիզմի զարգացման և հետազոտության կենտրոն, 2019-2020:
3. Հայաստանի Հանրապետության Լոռու մարզի 2017-2025 թվականների զարգացման ռազմավարություն, Լոռի, 2017:

Анализ туристической инфраструктуры Лорийского региона

Гоар Егян

Резюме

Ключевые слова: индустрия гостеприимства, объекты размещения, туристическая привлекательность, транспортные услуги

В статье представлены современное состояние и анализ туристической инфраструктуры Лорийского региона как важного фактора развития туризма.

Поскольку туризм сегодня является одним из ключевых факторов экономического развития региона, необходимо прежде всего изучить и оценить современное состояние туристической инфраструктуры, степень ее развития, возможности использования.

Регион выделяется своей уникальной природой и богатыми историко-культурными ресурсами, которые представляют собой огромный потенциал для привлечения туристов, но из-за недостаточного охвата и слаборазвитой инфраструктуры долгие годы оставался пассивной туристической зоной.

Однако постоянно увеличивающееся количество туристов в Лорийском регионе свидетельствует о растущих темпах туризма, чему в немалой степени способствовало развитие туристической инфраструктуры, особенно в последнее время. Значительно улучшилось качество гостиничных комплексов, пансионатов, объектов общественного питания, транспортных услуг и дорог.

Произведен подробный анализ и оценка туристической инфраструктуры объектов гостеприимства, транспорта и предприятий общественного питания, отдыха и развлечений, их деятельность, значение и местонахождение.

В работе представлены как положительные стороны деятельности туристической инфраструктуры, так и выявленные пробелы. Приведены рекомендации по устранению различных недостатков.

В результате анализа делается вывод о необходимости серьезных инвестиций для развития туристической инфраструктуры в регионе, что будет способствовать устойчивому развитию туристической отрасли в области Лори.

Analysis of Tourism Infrastructures of Lori Region

Gohar Yeghyan

Summary

Key words: *hospitality industry, accommodation facilities, tourist attraction, transport services*

The article represents current state and analysis of tourism infrastructures in Lori Region as an important factor in the development of tourism.

Since tourism is one of the important keys to the economic development of the region now, it's quite necessary to study and evaluate the current state of tourism infrastructures, the degree of their development as well as the possibilities of use.

Lori Region is famous for its unique nature and rich historical and cultural resources, which have great potential as a tourist attraction. However, because of insufficient coverage and weak development of those infrastructures it has remained a passive field of tourism for a long time.

At the same time, it should be noted that the constantly increasing number of tourists in Lori Region indicates the growing pace of tourism, which has been greatly facilitated by the recent infrastructure development. The quality of hotel resorts, guest houses, public foodservice, transport services and roads has improved significantly.

We've analyzed and assessed the hospitality industry, transport and ublic catering industry services, entertainment facilities and their activities, significance and location.

In our study, we highlighted both the advantages and the gaps in the operation of the tourism infrastructures, and offered several recommendations for their regulation.

Having analyzed the subject matter we came to the conclusion that the region needs serious investments for the development of tourism infrastructures.

Only if the infrastructure network, which includes hotels, restaurants, transportation, communication, and other service facilities, is upgraded can the region's tourism development prospects be fully realized.

Ներկայացվել է 14.04.2023 թ.

Գրախոսվել է 28.04.2023 թ.

Ընդունվել է տպագրության 25.05.2023 թ.